

UCHWAŁA NR XI.179.2025
RADY GMINY OŻAROWICE

z dnia 13 marca 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ożarowice na lata 2025-2027

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024r., poz.1405 ze zm.), art.176 pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025r., poz. 49)

Rada Gminy Ożarowice
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ożarowice na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ożarowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ożarowice.

Przewodnicząca Rady Gminy
Ożarowice

mgr Anna Drużyńska

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ożarówice na lata 2025-2027

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE	3
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM	3
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	4
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	5
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE OŻAROWICE	6
2.1. ADRESACI PROGRAMU	7
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	7
2.2.1. DANE OGÓLNE	7
2.2.2. DEMOGRAFIA	9
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA.....	10
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	10
2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	11
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	12
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	13
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU.....	13
2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE	17
2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY	21
2.3.1.4. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	21
2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY.....	23
2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY ...	24
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY.....	28
2.4. BADANIA ANKIETOWE	30
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW.....	30
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	33
2.5. ANALIZA SWOT	36
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	42
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	46
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	46
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	47
4. REALIZACJA PROGRAMU	57
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	57
4.2. FINANSOWANIE.....	57
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	57
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	59

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcjonalną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc domową. Są one najczęstszymi przyczynami niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ożarówice został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ożarówicach. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2025-2027, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2021-2023.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2024 r. poz. 17) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 z późn. zm.), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku

małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) normuje problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielny podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ożarówce będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491);
- ustawa z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 859);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ożarówce na lata 2016-2025.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE OŻAROWICE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Ożarowice została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych. Do analizy przedłożono 40 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 4 ankiety wypełnione przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 78% kobiet i 20% mężczyzn, natomiast 2% badanych nie zadeklarowało swojej przynależności płciowej. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (33%) i 56-65 lat (25%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku powyżej 65 lat (15%) oraz 26-35 lat (13%), 46-55 lat (10%) i 20-25 lat (4%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 53% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia średniego. Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (33%) i zasadniczym zawodowym (8%), zaś 6% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 73% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Ożarowice od urodzenia, 23% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 4 do 50 lat, natomiast 4% respondentów nie określiło czasu przebywania w gminie. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
40	kobiety (78%)	20-25 lat (4%)	od urodzenia (73%)	zasadnicze zawodowe (8%)
		26-35 lat (13%)		średnie (53%)
		36-45 lat (33%)		
	mężczyźni (20%)	46-55 lat (10%)	od 4 do 50 lat (23%)	wyższe (33%)
		56-65 lat (25%)		
	brak deklaracji (2%)	pow. 65 lat (15%)	brak deklaracji (4%)	brak deklaracji (6%)

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ożarówice na lata 2025-2027 są rodziny zamieszkujące teren gminy Ożarówice, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina Ożarówice to gmina wiejska położona w centralnej części województwa śląskiego, w obrębie wschodniej części powiatu tarnogórskiego. Zajmuje obszar 45,58 km², co stanowi 7,08% powierzchni powiatu, i jest jedną z dziewięciu powiatowych jednostek terytorialnych. Teren gminy sąsiaduje administracyjnie z miastami Miasteczko Śląskie i Siewierz (powiat będziński) oraz gminami: Świerklaniec (powiat tarnogórski), Woźniki (powiat lubliniecki), Koziegłowy (powiat myszkowski), Bobrowniki i Mierzęcice (powiat będziński).

W ramach struktury administracyjnej terytorium gminy obejmuje swoim obszarem 7 sołectw: Ożarówice – siedziba władz gminy, Celiny, Niedzara, Ossy, Pyrzowice, Tąpkowice i Zendek. Największa pod względem populacji jednostka pomocnicza gminy to Ożarówice (1 703 osoby), zaś najmniejsze sołectwo to Celiny (224 osoby).

Gmina posiada bardzo korzystny układ komunikacyjny. Przez jej obszar przebiegają: autostrada A1, droga ekspresowa S1, droga krajowa nr 78 oraz droga wojewódzka nr 913. Długość dróg publicznych w gminie wynosi 81 km, w tym drogi gminne stanowią 39 km. Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego realizuje Zarząd Transportu Metropolitalnego.

Gmina Ożarówice ma charakter rolniczy; w strukturze gruntów przeważają użytki rolne, które zajmują znaczną (ok. 61%) część powierzchni gminy, zaś lasy stanowią prawie 14% jej terenu. Liczba gospodarstw rolnych wynosi 1 380, a średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego 1,7535 ha. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 r. na terenie gminy były zarejestrowane 823 podmioty gospodarcze. Większość z nich działała w sektorze prywatnym (639 podmiotów), głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działało w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy, transport i gospodarka magazynowa, a także budownictwo. Dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne, bezpośrednie sąsiedztwo aglomeracji śląskiej oraz zlokalizowany na jej terenie Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach stanowią o wysokim potencjale rozwojowym gminy.

Infrastruktura techniczna w gminie Ożarówice jest dobrze rozwinięta. Sieć wodociągowa o długości 96,8 km zaopatruje w wodę wszystkich mieszkańców. Dostęp do sieci kanalizacyjnej o długości 88,2 km posiada blisko 68% ludności, a z sieci gazowej o długości 114,73 km korzysta 61% mieszkańców. Na terenie gminy funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, która obsługuje 97% ludności. W 2023 r. w gminie Ożarówice realizowano wiele inwestycji, były to m.in.: budowa sieci wodociągowej i

kanalizacji sanitarnej w Ossach, opracowanie i pilotażowe wdrażanie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz przebudowa konstrukcji dachu budynku OPS Celiny.

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 1 placówka opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobek gminny), 4 placówki wychowania przedszkolnego (2 przedszkola publiczne, 1 przedszkole niepubliczne oraz 1 oddział przedszkolny w szkole) i 4 szkoły podstawowe. W roku szkolnym 2022/2023 opieką w żłobku objętych było 28 dzieci, do przedszkoli uczęszczało 243 dzieci, a do szkół podstawowych 504 uczniów.

Zadania placówek wsparcia dziennego realizuje 7 świetlic środowiskowych. W 2023 r. z oferty zajęć i opieki świetlicowej korzystało 221 dzieci.

Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Biblioteka i Ośrodek Kultury Gminy Ożarówice w Tąpkowicach w połączeniu z filiami bibliotecznymi w Ożarówicach i Zendku. Placówki zajmują się upowszechnianiem kultury oraz organizowaniem imprez gminnych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami oraz aktywnym stylem życia. Na terenie gminy funkcjonuje także 1 świetlica wiejska oraz 7 Kół Gospodyń Wiejskich w Ożarówicach, Ossach, Celinach, Niezdarze, Pyrzowicach, Tąpkowicach i Zendku. Aktywizacją środowiska seniorów zajmują się działające w strukturach Biblioteki i Ośrodka Kultury – Uniwersytet Trzeciego Wieku Tąpkowice, w zajęciach którego uczestniczy 107 słuchaczy, a także Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło w Ożarówicach oraz Związek Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służą obiekty rekreacyjno-sportowe, a wśród nich m.in. centrum rekreacyjno-sportowe w Ossach, obiekt rekreacyjno-sportowy, hala widowiskowo-sportowa i plac zabaw w Ożarówicach, boisko sportowe w Zendku oraz nowo powstałe obiekty – boisko trawiaste, boisko ze sztucznej nawierzchni, a także altanki w ramach projektu pn. „Ukształtowanie przestrzeni publicznej w miejscu zdegradowanych terenów powojennych w Ożarówicach”.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmują się również 4 działające na jej terenie kluby sportowe, w tym 1 uczniowski.

Zadania w zakresie podstawowej ochrony zdrowia w gminie realizuje 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, 6 prywatnych praktyk lekarskich, 1 ośrodek rehabilitacyjny oraz 2 apteki. Świadczenia wyższego rzędu (szpital, diagnostyka specjalistyczna, zabiegi) odbywają się w Tarnowskich Górach. Ponadto szeroką specjalistyczną opiekę lekarską mieszkańcy gminy Ożarówice mogą uzyskać w Katowicach oraz innych ośrodkach aglomeracji śląskiej.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarówicach. Działa również 21 organizacji pozarządowych, którym samorząd gminy zleca realizację zadań własnych, udziela wsparcia lokalowego oraz współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Pyrzowicach podległego Komendzie Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach. Na terenie gminy działa 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Desantowa Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza, które wraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach zapewniają bezpieczeństwo pożarowe. Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączone są jednostki z Tąpkowic, Niezdarzy, Ożarówic i Zendka.

Gmina Ożarówice współpracuje z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w regionie oraz bierze udział w działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w pracach stowarzyszeń: Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego oraz Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”, które skupiają się na realizacji działań lokalnych promujących region oraz kulturę i aktywność mieszkańców.

Na terenie gminy działa 21 organizacji pozarządowych, którym samorząd gminy zleca realizację zadań własnych, udziela wsparcia lokalowego oraz współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2023 r. gmina Ożarówice liczyła 5 771 mieszkańców, w tym 3 016 kobiet, które stanowiły 52,3% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 127 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 070	1 072	1 060
udział w liczbie mieszkańców	18,58%	18,52%	18,37%
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 407	3 410	3 465
udział w liczbie mieszkańców	59,16%	58,92%	60,04%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 280	1 305	1 246
udział w liczbie mieszkańców	22,23%	22,55%	21,59%
liczba mieszkańców ogółem	5 759	5 787	5 771

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy ulegała wahaniom. Zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób starszych ulegała wahaniom, rosła natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym. Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Ożarówice przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba urodzeń	56	42	31
liczba zgonów	70	77	71
przyrost naturalny	-14	-35	-40

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
zameldowania spoza gminy	117	102	99
wymeldowania poza gminę	53	34	57
saldo migracji ogółem	64	68	42

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

W latach 2021-2023 malała liczba urodzeń w gminie, natomiast liczba zgonów ulegała wahaniom. Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny był w rozpatrywanym okresie stale ujemny, bowiem liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W analizowanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji ulegało wahaniom i w każdym roku analizy wykazywało wartość dodatnią.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2021-2023 gmina Ożarówice posiadała w swoich zasobach po 20 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej po 1 031 m², które zamieszkiwało po 40 osób w każdym roku analizy. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba mieszkań komunalnych	20	20	20
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m2)	1 031	1 031	1 031
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	40	40	40

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Ożarówice pomoc ta jest realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2021-2023 nie udzielano w gminie pomocy w tym zakresie.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach w latach 2021-2023 liczba osób bezrobotnych w gminie wahała się: 125 osób na koniec 2021 r., 79 osób na koniec roku następnego, 95 osób na koniec roku 2023. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym także ulegał wahaniom. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy osób nieznaczną większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 65 (w stosunku do 60 mężczyzn) na koniec 2021 r., 40 (w stosunku do 39 mężczyzn) na koniec 2022 r. i 47 (w stosunku do 46 mężczyzn) na koniec 2023 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 6. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 407	3 410	3 465
liczba bezrobotnych w gminie	125	79	93
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	3,67%	2,32%	2,69%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	65	40	47
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	52,00%	50,63%	50,54%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach.

Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
stopa bezrobocia w powiecie tarnogórskim	5,4%	4,5%	4,4%
stopa bezrobocia w województwie śląskim	4,2%	3,7%	3,6%
stopa bezrobocia w kraju	5,4%	5,2%	5,1%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Tarnowskich Górach.

W 2021 r. powiat tarnogórski charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa śląskiego, i taką samą jak w kraju stopą bezrobocia, natomiast w latach 2022-2023 r. stopa bezrobocia w powiecie była wyższa niż stopa bezrobocia w województwie i niższa niż stopa bezrobocia w kraju. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Pyrzowicach, na terenie gminy Ożarówice w 2021 r. stwierdzono ogółem 91 przestępstw, w 2022 r. 102 przestępstwa i w 2023 r. 95 przestępstw. W analizowanym okresie odnotowano 1 przestępstwo popełnione przez osobę nieletnią w 2022 r. Do najczęściej popełnianych przestępstw w 2023 r. należały: przestępstwa przeciwko mieniu (52 przypadki, o 4 mniej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (13 przypadków, o 2 więcej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko rodzinie i opiece (6 przypadków, o 4 mniej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko życiu i zdrowiu (4 przypadki, o 1 więcej w porównaniu z 2022 r.), przeciwko wolności (2 przypadki, o 1 mniej w porównaniu z 2022 r.) oraz przeciwko wiarygodności dokumentów (1 przypadek, tyle samo, co w 2022 r.). Dane szczegółowe dotyczące przestępstw w rozbiciu na poszczególne kategorie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	liczba przestępstw		
	2021	2022	2023
stwierdzono ogółem przestępstw:	91	102	95
w tym popełnionych przez nieletnich:	0	1	0

przeciwko życiu i zdrowiu	5	3	4
przeciwko wolności	4	3	2
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	20	11	13
przeciwko mieniu	33	56	52
przeciwko rodzinie i opiece	10	10	6
przeciwko wiarygodności dokumentów	6	2	1
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	1	0	0
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	3	1	1

Dane Komisariatu Policji w Pyrzowicach.

Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Pyrzowicach przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskie Karty”. W rozpatrywanym okresie ich liczba wahała się (7 w 2021 r., 6 w 2022 r., 12 w 2023 r.).

Z nadesłanej informacji II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach wynika, iż brak jest zbiorczych danych dotyczących prowadzonych nadzorów kuratorskich wobec mieszkańców obszaru gminy Ożarówice. W związku z tym poniższe tabele prezentują dane dotyczące liczby wszystkich osób i spraw objętych nadzorem kuratora sądowego II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach w latach 2021-2023 r.

Tabela 9. Nadzory prowadzone w powiecie w latach 2021-2023

2021		2022		2023	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
420	1 103	442	1 166	b.d.	1 276
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
275	958	287	1 013	328	b.d.
spraw nieletnich					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
102		103		102	

Dane II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie Ożarówice usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza gminą.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji swoich zadań zatrudniał 8 osób, w tym: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 3, pozostali pracownicy – 4. Z końcem 2023 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadał kierownik Ośrodka oraz 2 pracowników socjalnych i 4 pozostałych pracowników, natomiast wykształceniem średnim kierunkowym legitymował się 1 pracownik socjalny. Dodatkowo 2 pracowników socjalnych posiadało I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego.

W 2023 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 924 mieszkańców gminy oraz 31 rodzin objętych pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2021-2023.

Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023

wielkość wydatków (w zł)	2021	2022	2023
ogółem	298 614,32	270 930,78	242 855,07

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

Tabela 11. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2021-2023

wielkość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych (w zł)	2021	2022	2023
ogółem	34 914,91	109 335,09	-

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w latach 2021-2023 zmniejszała się z roku na rok. Warto dodać, że w latach 2021-2022 r. na realizację zadań z zakresu polityki społecznej pozyskano środki finansowe ze źródeł zewnętrznych.

Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	72	61	57
liczba rodzin	45	37	34

liczba osób w rodzinach	110	95	95
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	1,91%	1,64%	1,65%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2021-2023 malała. Wahał się natomiast udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej i aktywności zawodowej odbiorców oraz powodów przyznania pomocy społecznej w 2023 r.

Tabela 13. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.

grupa wiekowa	liczba osób
0-17 lat	57
18-25 lat	10
26-35 lat	32
36-45 lat	31
46-55 lat	29
56-65 lat	31
66 lat i więcej	37
razem	227

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

Tabela 14. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	13
pracuje dorywczo	5
nie pracuje	13
studiuje	0
uczy się	2
na rencie	6
na emeryturze	2
na zasiłku dla bezrobotnych	0
bezrobotny bez prawa do zasiłku	12

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez OPS pomocą społeczną w 2023 r. wykazała, że największe grupy stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Jeśli zaś chodzi o

aktywność zawodową dorosłych odbiorców pomocy społecznej, to najliczniejsze grupy stanowiły osoby pracujące i niepracujące.

Tabela 15. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
ubóstwo	23	16	15	41	32	39
bezdomność	3	1	0	3	1	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	5	4	5	23	18	26
bezrobocie	25	16	21	64	45	60
niepełnosprawność	46	50	51	98	104	113
długotrwała lub ciężka choroba	50	47	48	106	104	109
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	28	40	35	80	97	99
w tym rodziny niepełne	7	7	8	22	22	26
w tym rodziny wielodzietne	6	6	7	30	26	38
przemoc domowa	12	10	11	41	26	31
alkoholizm	16	18	20	27	30	33
narkomania	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	1	2	0	1	3	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

W latach 2021-2023 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów ulegała wahaniom na przestrzeni rozpatrywanego okresu. Kolejnymi przyczynami udzielania pomocy były malejące pod względem liczby rodzin ubóstwo oraz wahające się pod względem liczby rodzin bezrobocie. Ponadto należy dodać, że istotnymi przyczynami udzielenia mieszkańcom gminy wsparcia z pomocy społecznej były alkoholizm i przemoc domowa. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2021-2023 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 16. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2021-2023

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
pieniężna	48	38	34	42	37	31	101	92	85
rzeczowa	25	23	31	16	12	19	54	38	54
praca socjalna	X	X	X	84	86	93	204	191	227
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	1	0	0	1	0	0	1	0	0
usługi	0	3	0	0	3	0	0	3	0

opiekuńcze									
specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	0	0	1	0	0	4	0	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

W latach 2021-2023 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, ulegała wahaniom w trakcie rozpatrywanego okresu. Ważną formę wsparcia udzielonego mieszkańcom stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. W przypadku pomocy finansowej liczba osób w rodzinach, którym w latach 2021-2023 przyznano świadczenie, malała. Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła pomoc rzeczowa, świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano ten rodzaj wsparcia, wahała się. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie w postaci usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W ramach swojej działalności OPS świadczył także pomoc w formie udzielania schronienia.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 17. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	1	0	1
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	6	5	4
koszty pobytu mieszkańców gminy (w zł)	213 379,15	191 496, 80	163 026,60

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2021 r. zawarto i realizowano 17 takich kontraktów, w 2022 r. – 10, zaś w 2023 r. liczba kontraktów zmniejszyła się do 2 w roku.

Z pomocy w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2021 r. 22 dzieci i 25 osób dorosłych, w 2022 r. 20 dzieci i 16 osób dorosłych, a w 2023 r. 22 dzieci i 18 osób dorosłych.

W ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek realizuje pomoc w zakresie dystrybucji bezpłatnych produktów żywnościowych. W 2023 r. ze względu na braki lokalowe, trwający stan epidemii i brak operatora Programu nie realizowano.

W analizowanym okresie OPS w Ożarówicach podejmował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, m.in.:

- „Korpus Wsparcia Seniorów”, który ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych, poprzez zwiększenie dostępu do tzw. opieki na odległość – w 2023 r. wydatkowano na ten cel 21 750 zł,
- „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – celem programu jest pomoc osobom z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W 2023 r. usługi asystenckie przyznano 8 osobom (w tym 1 dziecku) – wydatkowano na ten cel kwotę 70 418,76 zł,
- „Aktywna integracja grup zagrożonych, w tym osób niepełnosprawnych i starszych” – projekt współfinansowany z funduszy europejskich, którego celem była aktywizacja społeczno-zawodowa oraz wieloaspektowe wsparcie 10 osób (8 kobiet i 2 mężczyzn, w tym 2 osoby z niepełnosprawnością) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Na realizację projektu wydatkowano kwotę 109 335,09 zł,
- Projekt Lokalna Grupa Wsparcia Niezapominajka – w 2023 r. w ramach projektu organizowano zajęcia sportowe, rekreacyjne i wyjazdy integracyjno-edukacyjne dla 9 osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin. Koszt realizacji projektu to 18 473,88 zł.

Ośrodek udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2023 r. wsparcie świadczone w postaci:

- jednorazowego świadczenia pieniężnego – przyznano 26 świadczeń na kwotę 7 800 zł,
- posiłków i zasiłków na posiłki dla dzieci w szkole i przedszkolu – wydatkowano 1 287 zł,
- świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy – przyznano 77 świadczenia na kwotę 31 516,61 zł.

Pracownicy Ośrodka realizowali również inne zadania pozaustawowe, m.in. wykonywali procedury związane z wydawaniem zaświadczeń do Programu „Czyste powietrze”, który daje możliwość uboższej części społeczeństwa ubiegania się o dodatkowe środki finansowe. W 2023 r. wydano 39 takich zaświadczeń.

W 2023 r. OPS wypłacał gospodarstwom domowym spełniającym określone w ustawie warunki dodatek węglowy – jednorazowe świadczenie w wysokości 3 000 zł. Przyznano 80 świadczeń na kwotę 244 800 zł. Na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, która wprowadziła dofinansowanie na inne niż węglowe źródła ogrzewania, OPS wypłacał dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła. W 2023 r. przyznano 11 świadczeń w wysokości 13 770 zł.

2.3.1.2. PIECZA ZASTĘPCZA, ASYSTENTURA RODZINY, ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W latach 2021-2023 w pieczy zastępczej, za którą gmina ponosi odpłatność, nie przebywało ani jedno dziecko z gminy. W latach 2021-2023 pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej objętych było odpowiednio: 85, 86 i 93 rodziny. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 18. Rodziny objęte pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin objętych pomocą ośrodka	85	86	93
w tym nowych w danym roku rodzin objętych pomocą ośrodka	24	24	30
liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka	28	23	28
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka	3	4	9
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	7	8	11
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	2	2	4

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

W 2023 r. pracownicy OPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co będzie służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków. Rodzina bowiem jest podstawowym środowiskiem, które powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2023 r. z usług asystenta korzystały w gminie 2 rodziny, w których wychowywało się 4 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w gminie.

Tabela 19. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	5	2	2
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	11	5	4
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	10	12	9
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	18 765,00	10 170,00	10 250,35

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowicach.

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie przyznano 1 takie świadczenia w 2023 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej OPS przyznawał mieszkańcom **świadczenia rodzinne**. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 20. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 435 781,88	1 499 516,27	1 665 043,93
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	438	419	375

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowicach.

Tabela 21. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2021	2022	2023
zasiłek rodzinny	1 426	1 037	637
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	4	2	1
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	22	19	13
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	38	24	24

dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	128	108	81
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	141	56	91
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	117	135	114
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	185	139	87
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	23	23	9
zasiłek pielęgnacyjny	2 571	2 768	2 814
świadczenie pielęgnacyjne	261	299	350
specjalny zasiłek opiekuńczy	12	12	9
zasiłek dla opiekuna	0	0	0
świadczenie rodzicielskie	116	60	89
razem	5 044	4 682	4 319

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

W latach 2021-2023 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy zmniejszała się z roku na rok. Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez OPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 22. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	15	16	16
liczba przyznanych świadczeń	175	165	158
wartość wydatków na świadczenia (zł)	73 407,97	68 649,26	65 980,74

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2021-2023 OPS w Ożarówicach wypłacał mieszkańcom gminy, malała, podobnie zmniejszała się liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarówicach realizował Program Rodzina 500+. Obsługą programu w zakresie wniosków o świadczenia wychowawcze składanych od 1 stycznia 2022 r. zajął się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Do 31 maja 2022 r. OPS wypłacał świadczenia wychowawcze przyznane z wniosków złożonych przed 1 stycznia 2022 r. W okresie od 01.01.2022 r. do 31.05.2022 r. wypłacono rodzinom z gminy 5 278 świadczeń na łączną kwotę 2 626 212,29 zł. W

2022 r. ustalone prawo do świadczenia miało 666 rodzin, a świadczeniem objęto w sumie 1 068 dzieci.

2.3.1.3. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2023 r. wydano w gminie 91 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba wydanych kart	48	108	91
liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w ramach KDR	20	51	44
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem w ramach KDR	12	27	24

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowicach.

2.3.1.4. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2021-2023.

Tabela 24. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób zaangażowanych w pracę GKRPA	12	12	12

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarowice.

Tabela 25. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023

rodzaj	wartość w zł		
	2021	2022	2023
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	284 871,45	430 789,54	763 303,24

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarowice.

Tabela 26. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w rodzinie w gminie w latach 2021-2023

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2021	2022	2023
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	308 634,22	445 032,86	652 877,54
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	3 084,92	2 968,50	3 000,02
na przeciwdziałanie przemocy domowej	7 029,84	4 532,00	7 816,00
razem	318 748,98	452 533,36	663 693,56

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarówice.

W latach 2021-2023 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy systematycznie wzrastały. W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 27. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	8	7	14
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	0	1

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarówice.

W latach 2021-2023 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 8, 7 i 14 osób. W analizowanym okresie Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 1 osoby w 2021 r. i wobec 1 osoby w 2023 r.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów, pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

Jeśli chodzi o działalność GKRPA w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w analizowanym okresie, to GKRPA kontaktowała się z 4 osobami dotkniętymi tym problemem w 2021 r. i z 1 osobą w 2022 r., nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 28. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej

zakres danych	2021	2022	2023
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	4	1	0
liczba sprawców przemocy domowej, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarówice.

2.3.1.5. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie pełni **Zespół Interdyscyplinarny**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli OPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, GKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy 12 procedur „Niebieskie Karty”. W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 9 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	15	13	16
liczba spotkań ZI w ciągu roku	3	2	4
liczba spotkań grup roboczych	37	33	40
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	7	6	12
w tym sporządzone przez Policję	6	5	7
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	0	0	5
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	5	3	9
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	5	7	5
liczba spraw sądowych	1	1	2
w tym zakończonych wyrokiem	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	1	1	1
w tym umorzonych	0	0	2

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Ożarówice.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 16 rodzinom (27 osobom w rodzinach) w 2021 r., 18 rodzinom (30 osobom w rodzinach) w 2022 r. i 20 rodzinom (33 osobom w rodzinach) w 2023 r., pomoc z powodu przemocy domowej przyznano 12 rodzinom (41 osobom w rodzinach) w 2021 r., 10 rodzinom (26 osobom w rodzinach) w 2022 r. i 11 rodzinom (31 osobom w rodzinach) w 2023 r. W analizowanym okresie wsparcia z powodu narkomanii nie przyznawano.

Na terenie gminy Ożarówce jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową są (obok OPS-u, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Konsultacyjny, w którym raz w miesiącu dyżuruje psycholog ds. uzależnień oraz Punkt Konsultacyjny, w którym pomoc świadczą: psycholog (dwa razy w miesiącu), prawnik (dwa razy w miesiącu) oraz terapeuta uzależnień (dwa razy w miesiącu). Dzieci i młodzież mają zapewnioną opiekę w 7 świetlicach środowiskowych, które w 2023 r. objęły wsparciem 221 dzieci z terenu gminy.

Ponadto mieszkańcy gminy mogą korzystać z placówek poza gminą, są to m.in.: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TOTU” w Tarnowskich Górach, z pomocy którego w 2023 r. skorzystało 26 mieszkańców gminy Ożarówce; Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia w Tarnowskich Górach; Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Odwykowego i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gorzycach – Ośrodek Terapii Uzależnień, Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny im. dr Emila Cyrana w Lublińcu oraz Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

2.3.1.6. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 30. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2022/2023

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	1	28	6
w tym prowadzone przez gminę	1	28	6
w tym prowadzone przez inne podmioty	–	–	–

Dane Urzędu Gminy Ożarówce.

Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2022/2023)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	4	243	31
w tym przedszkola	3	193	25
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	1	50	6

Dane Urzędu Gminy Ożarówce.

Tabela 32. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2022/2023)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	4	504	87
szkoła ponadpodstawowa	–	–	–

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

Tabela 33. Placówki kultury w gminie w 2023 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	mieszkańcy gminy	7
biblioteki i filie	1 + 2 filie	mieszkańcy gminy	8
świetlice wiejskie	1	mieszkańcy Celin	–

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

Tabela 34. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2023 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	3
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	4
w tym uczniowskie kluby sportowe	1

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

Tabela 35. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych i klubów sportowych na terenie gminy w 2023 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Centrum rekreacyjno-sportowe w Ossach	ul. Strażacka 1, 42-624 Ossy
2.	Obiekt rekreacyjno-sportowy Ożarówice	ul Sportowa 1, 42-625 Ożarówice
3.	Boisko sportowe w Zendku	ul. Jasionek 7A, 42-625 Zendek
4.	Hala sportowo-widowiskowo-dydaktyczna z boiskami zewnętrznymi oraz salą do gry w tenisa stołowego	ul. Szkolna 10, 42-625 Ożarówice
5.	Sala gimnastyczna wraz z kompleksem boisk zewnętrznych przy SP w Zendku	ul. Główna 126, 42-625 Zendek
6.	Centrum Aktywności Rodzinnej w Tąpkowicach	ul. Kopernika, 42-624 Tąpkowice
7.	Tereny rekreacyjno-sportowe w Zendku	ul. Jasionek, 42-625 Zendek
8.	Teren rekreacyjny Zendek – Strąków	Strąków, 42-625 Zendek
9.	Teren rekreacyjny w Celinach	ul. Męczenników, 42-625 Celiny
10.	Teren rekreacyjny w Pyrzowicach	ul. Wolności, 42-625 Pyrzowice
11.	Teren rekreacyjny w Niezdarze	pl. św. Floriana, 42-624 Niezdara
12.	Plac zabaw w Ożarówicach	ul. Stawowa, 42-625 Ożarówice

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

Poniższa tabela przedstawia pełen wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Gminy	
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Dworcowa 15, 42-625 Ożarowice
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowicach	
4.	Zespół Interdyscyplinarny	ul. Zwycięstwa 21, 42-624 Tąpkowice
5.	Punkt Konsultacyjny Prawno-Psychologiczny przy OPS-ie w Ożarowicach	
6.	Punkt Konsultacyjny w Ośrodku Zdrowia w Tąpkowicach	ul. Zwycięstwa 15, 42-624 Tąpkowice
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Tąpkowicach	
8.	Ośrodek Rehabilitacji w Tąpkowicach	ul. Zwycięstwa 13, 42-624 Tąpkowice
9.	Komisariat Policji w Pyrzowicach	ul. Wolności 90, 42-625 Pyrzowice
10.	Biblioteka i Ośrodek Kultury	ul. Zwycięstwa 17, 42-624 Tąpkowice
11.	Filia biblioteczna nr 1 Ożarowice	ul. Sportowa 1, 42-625 Ożarowice
12.	Filia biblioteczna nr 2 Zendek	ul. Główna 126, 42-625 Zendek
10.	Świetlica wiejska w Celinach	ul. Szmaragdowa 22, 42-625 Celiny
11.	Żłobek w Tąpkowicach	ul. Kopernika 4, 42-624 Tąpkowice
12.	Przedszkole w Ożarowicach	ul. Tarnogórska 12a, 42-625 Ożarowice
13.	Przedszkole w Tąpkowicach	ul. Kopernika 4, 42-624 Tąpkowice
14.	Oddział przedszkolny przy SP w Zendku	ul. Główna 126, 42-625 Zendek
15.	Niepubliczne Przedszkole w Pyrzowicach	ul. Wolności 46, 42-625 Pyrzowice
16.	Szkoła Podstawowa w Ożarowicach	ul. Szkolna 10, 42-625 Ożarowice
17.	Szkoła Podstawowa w Tąpkowicach	ul. Kopernika 2, 42-624 Tąpkowice
18.	Szkoła Podstawowa w Zendku	ul. Główna 126, 42-625 Zendek
19.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pyrzowicach	ul. Wolności 46, 42-625 Pyrzowice
20.	Świetlice środowiskowe	Szkoła Podstawowa w Ożarowicach, ul. Szkolna 10, 42-625 Ożarowice
		Szkoła Podstawowa w Zendku, ul. Główna 126, 42-625 Zendek
		Remiza przy OSP w Ossach, ul. Strażacka 2, 42-624 Ossy
		Remiza przy OSP Niezdara, pl. św. Floriana 10, 42-624 Niezdara
		Świetlica wiejska w Celinach, ul. Szmaragdowa 22, 42-625 Celiny
		Biblioteka i Ośrodek Kultury ul. Zwycięstwa 17, 42-624 Tąpkowice
21.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	
22.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło w Ożarowicach	ul. Zwycięstwa 17, 42-624 Tąpkowice
23.	Związek Weteranów i Rezerwistów Wojska Polskiego	
24.	Centrum Wsparcia Seniora „Gniazdo” (podmiot prowadzony przez Fundację Libertatem)	ul. Sportowa 1, 42-625 Ożarowice
25.	LKS „Piast” Ożarowice	ul. Sportowa 1, 42-625 Ożarowice
26.	LKS „Tęcza” Zendek	ul. Jasionek 7A, 42-625 Zendek

27.	Klub Sportowy „LOB”	ul. Sportowa 1, 42-625 Ożarówice
28.	Uczniowski Klub Sportowy „Ożarówice”	ul. Szkolna 10, 42-625 Ożarówice
29.	Stowarzyszenie „Pomocni”	ul. Sportowa 1, 42-625 Ożarówice
30.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pyrzowice	ul. Wolności 46, 42-625 Ożarówice
31.	Lokalna Grupa Działania „Brynica to nie granica”	ul. Centralna 5, 42-625 Pyrzowice
32.	Stowarzyszenie „Straków” na rzecz Globalnego Rozwoju Osiedla Zendek-Straków	ul. Straków 3, 42-625 Zendek-Straków
33.	Śląskie Stowarzyszenie Rehabilitacji Ku Zdrowiu	ul. Główna 165, 42-625 Zendek
34.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Lokalnego Zendek	ul. Główna 118, 42-625 Zendek
35.	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Ożarówice	ul. Szkolna 10, 42-625 Ożarówice
36.	Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Uskrzydłamy”	ul. Dolna 49, 42-624 Niezdara
37.	Stowarzyszenie Lotniskowych Służb Ratowniczo-Gaśniczych	ul. Wolności 90, 42-625 Pyrzowice
38.	Stowarzyszenie Zwykłe Ochrony Dziedzictwa Gminy Ożarówice „Solidarni Razem”	ul. Wodna 30a, 42-624 Niezdara
39.	Desantowa Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza	Przysieki 4, 42-625 Ożarówice
40.	Ochotnicza Straż Pożarna	ul. Dworcowa 15, 42-625 Ożarówice
41.		ul. Męczenników 24a, 42-625 Celiny
42.		pl. Floriana 10, 42-624 Niezdara
43.		ul. Strażacka 2, 42-624 Ossy
44.		ul. Wolności 74, 42-625 Pyrzowice
45.		ul. Zwycięstwa 17, 42-624 Tąpkowice
46.		ul. Główna 118, 42-625 Zendek

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

W 2023 r. w gminie Ożarówice funkcjonowały 4 parafie Kościoła rzymskokatolickiego oraz wspólnota religijna Świadków Jehowy. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 37. Parafie rzymskokatolickie i inne związki wyznaniowe na terenie gminy w 2023 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
Dekanat XIV św. Macieja Apostoła w Siewierzu	Parafia pw. św. Barbary	ul. Tarnogórska 35A, 42-625 Ożarówice
	Parafia pw. św. Stanisława BM	ul. Główna 91, 42-625 Zendek
Dekanat XIII św. Jakuba Apostoła w Sączowie	Parafia pw. Nawiedzenia NMP	ul. Wolności 58A, 42-625 Pyrzowice
	Parafia pw. św. Jana Chrzciciela	ul. Zwycięstwa 44, 42-624 Tąpkowice
	Sala Królestwa Świadków Jehowy	ul. Nowowiejska, 42-625 Pyrzowice

Dane Urzędu Gminy Ożarówice.

Wszystkie parafie rzymskokatolickie z gminy Ożarówice wchodzi w skład diecezji sosnowieckiej, zaś w podziale dekanalnym parafie rzymskokatolickie w Ożarówicach i Zendku wchodzi w skład dekanatu XIV św. Macieja Apostoła w Siewierzu, a parafie w Pyrzowicach i Tąpkowicach przynależą do dekanatu św. Jakuba Apostoła w Sączowie. W Kurii Diecezjalnej w

Sosnowcu (ul. Wawel 19, 41-200 Sosnowiec) działa Wydział Duszpasterstwa Rodzin, który zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Diecezjalne Centrum Służby Rodzinie i Życiu** (ul. Skautów 1, 41-200 Sosnowiec). **Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję dyrektora Diecezjalnego Centrum Służby Rodzinie i Życiu diecezji sosnowieckiej pełni ks. Grzegorz Koss (tel. 519 512 817, e-mail: centrum@diecezja.sosnowiec.pl), a diecezjalnych doradców życia rodzinnego mgr Agnieszka Krajniewska (tel. 32 269 51 70) i mgr Gabriela Musiał. Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających. W strukturach Diecezjalnego Centrum Służby Rodzinie i Życiu w Sosnowcu działają: Specjalistyczna Poradnia Rodzinna, Diecezjalny Ośrodek Adopcyjny i Poradnia Życia Rodzinnego dla narzeczonych.

Centrum służy specjalistyczną pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi. Zapewnia wsparcie w zakresie m.in. pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, poradnictwa dla dzieci i młodzieży, działalności prewencyjnej przeciwko przemocy wobec rodziny, w tym wobec dzieci, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, terapii logopedycznej, pomocy prawnej, działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. W poradni przyjmują duszpasterze oraz specjaliści z różnych dziedzin, tj. prawnicy, psycholodzy, psychoterapeuci, logopedzi, pedagodzy, socjoterapeuci ds. młodzieży, terapeuci małżeństw i rodzin, specjaliści ds. uzależnień i przemocy, doradcy życia rodzinnego i nauczyciele metod naturalnego planowania rodziny oraz instruktorzy modelu Creightona.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Caritas Diecezji Sosnowieckiej (m.in. Magazyn Caritas, Jadłodajnia, Diecezjalny Dom Matki i Dziecka, Dzienny Dom Senior+, Stacja Opieki Caritas, Zakład Opiekuńczy-Lecznicy przy Domu św. Józefa, Przedszkole Radosna Wyspa, Schroniska dla Bezdomnych, Noclegownie).

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, sporządzanie „Niebieskich Kart”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczna – psychologiczna i prawna. Zadania powiatu związane z interwencją kryzysową realizowane są przez funkcjonujący przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Mieszkańcy gminy Ożarówice korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Ożarówice.

Tabela 38. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	11	10	15
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	35	31	34
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	18	12	15
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	14	16	18
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	3	3	1

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach.

Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy przez Ośrodek Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 39. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023

zakres danych	2021	2022	2023
liczba rodzin	47	50	51
liczba osób łącznie w rodzinach	98	104	113

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowicach.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowskich Górach**. W roku szkolnym 2022/2023 z pomocy specjalistów poradni skorzystało ogółem 72 uczniów ze szkół i przedszkoli z gminy Ożarowice. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. Poradnia udziela także wsparcia rodzicom, opiekunom, wychowawcom i nauczycielom.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Ożarowice.

Tabela 40. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Ożarowice usytuowane poza gminą w 2023 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu	kategoria klienta oraz liczba mieszkańców gminy objętych wsparciem w 2023 r.
1.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Sienkiewicza 16, 42-600 Tarnowskie Góry	uczniowie – 72
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie		mieszkańcy gminy
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		osoby z niepełnosprawnością
4.	Punkt Interwencji Kryzysowej		mieszkańcy gminy
5.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Towarowa 1, 42-600 Tarnowskie Góry	osoby bezrobotne – 93

6.	Kuratorium Oświaty	ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice	mieszkańcy gminy
7.	Komenda Powiatowa Policji w Tarnowskich Górach	ul. Bytomska 6, 42-600 Tarnowskie Góry	
8.	Sąd Rejonowy, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Opolska 17, 42-600 Tarnowskie Góry	
9.	Prokuratura Rejonowa	ul. Opolska 21, 42-600 Tarnowskie Góry	
10.	Tarnogórski Ośrodek Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej	ul. Karłuszowiec 11, 42-600 Tarnowskie Góry	osoby uzależnione – 26
11.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Pyskowska 34, 42-674 Łubie	osoby przewlekłe chore psychicznie – 2
12.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Trautmana 4, 41-946 Piekary Śląskie	osoby przewlekłe chore psychicznie – 1
13.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Wiejska 42a, 44-187 Wiśnicze	osoby w podeszłym wieku – 1
14.	Ośrodek Pomocy Poszkodowanym Przestępstwem w Gliwicach z lokalnym ośrodkiem w Tarnowskich Górach	ul. Krakowska 8, 42-600 Tarnowskie Góry	mieszkańcy gminy
15.	Caritas Diecezji Sosnowieckiej	ul. Korczaka 5, 41-200 Sosnowiec	
16.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego	ul. Modelarska 10, 40-142 Katowice	

Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarówicach.

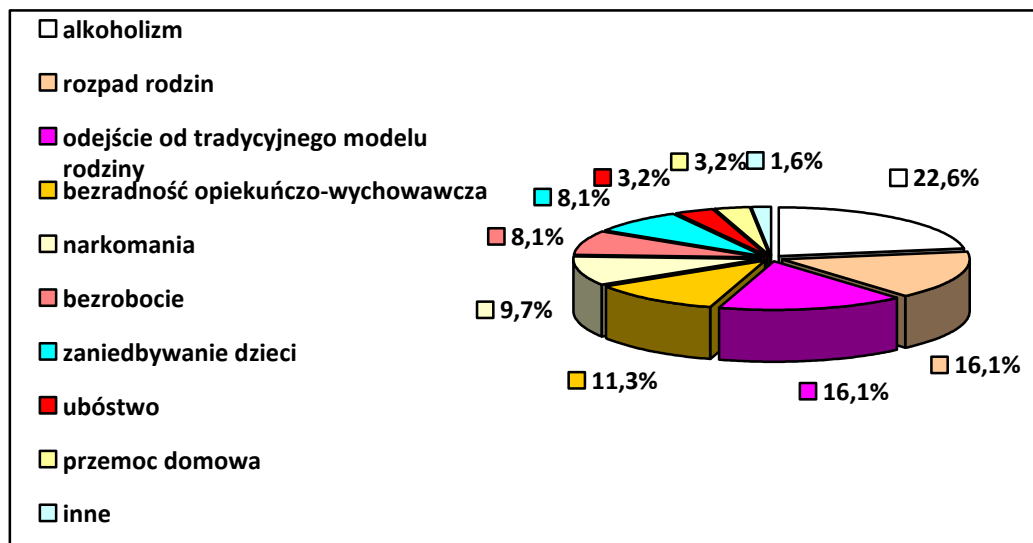
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 40 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uciążliwie się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

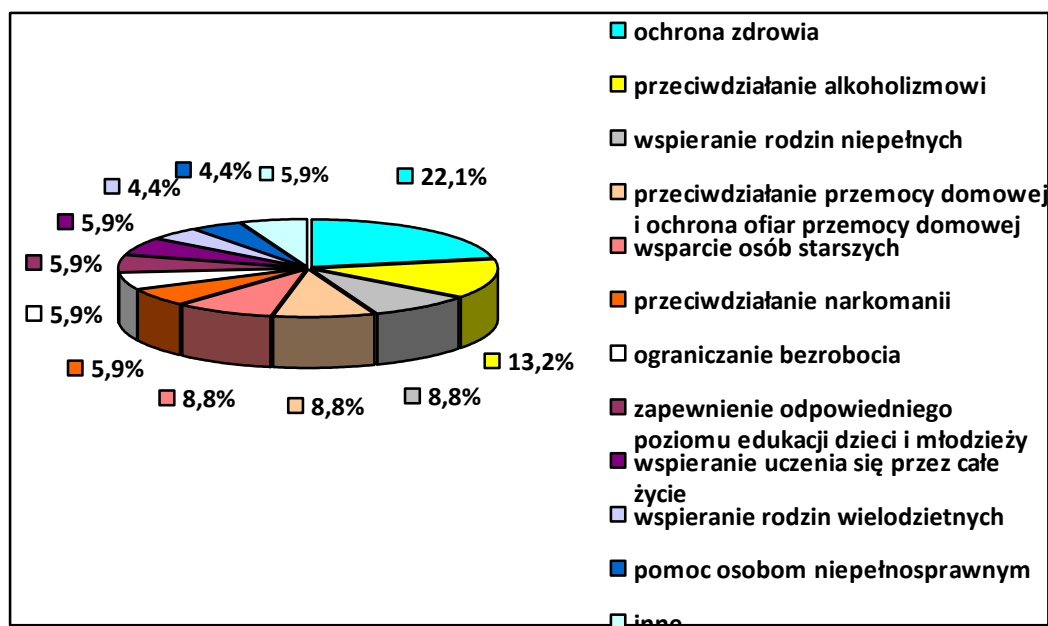

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Pytanie dotyczące problemów rzutujących na prawidłowe funkcjonowanie rodzin miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (22,6%) oraz rozpad rodzin i odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 16,1%). W dalszej kolejności wymieniali bezzradność opiekuńczo-wychowawczą (11,3%), narkomanię (9,7%), bezrobocie i zaniedbywanie dzieci (po 8,1%) oraz ubóstwo i przemoc domową (po 3,2%).

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

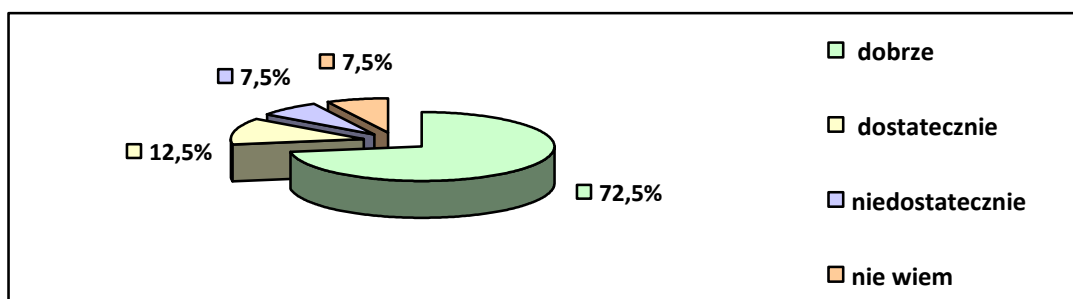
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowalająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ochrona zdrowia (22,1%), przeciwdziałanie alkoholizmowi (13,2%), wspieranie rodzin niepełnych, przeciwdziałanie przemocy domowej i ochrona ofiar przemocy domowej oraz wsparcie osób starszych (po 8,8%), przeciwdziałanie narkomanii, ograniczanie bezrobocia, zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz wspieranie uczenia się przez całe życie (po 5,9%), a także wspieranie rodzin wielodzietnych i pomoc osobom niepełnosprawnym (po 4,4%).

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Według 45% badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Brak żłobka jest problemem dla 7,5% ankietowanych. Wysoki odsetek (47,5%) respondentów nie przedstawił opinii w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 64,1% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 7,7% badanych nie podziela tej opinii. Trudności z odniesieniem się do tej kwestii miało 28,2% pytaných.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 72,5% badanych jest ona dobra, a kolejne 12,5% ankietowanych przyznało, że jest dostateczna. Tylko 7,5% pytaných stwierdziło, że jest ona niedostateczna i taki sam odsetek respondentów (7,5%) nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

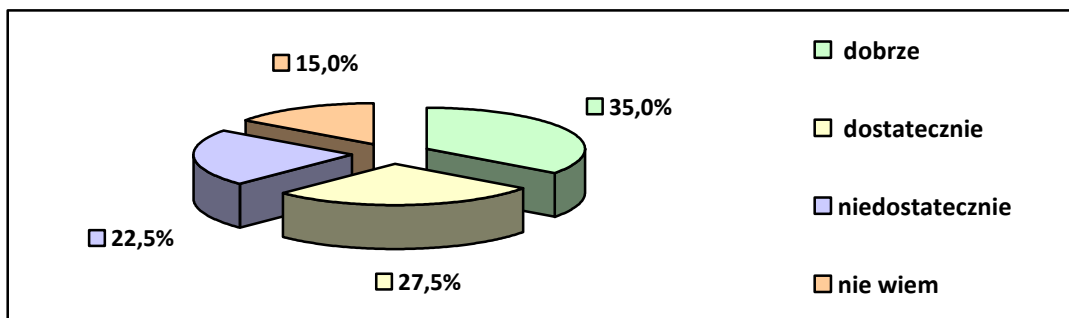

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniło również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Uczestnicy badania pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem 47,5% ankietowanych uznało ją za dobrą, a kolejne 27,5% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednak 22,5% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Jednoznacznej opinii w tej sprawie nie przedstawiło 2,5% pytaných. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to także została oceniona pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 46,2% badanych, zaś jako dostateczną oceniło ją 25,6% respondentów. Jednocześnie 17,9% ankietowanych przyznało, że jest ona niedostateczna. Oferty tej nie potrafiło ocenić 10,3% pytaných.

Większość uczestników badania pozytywnie oceniła ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Według 35% ankietowanych jest ona dobra, z kolei 27,5% respondentów stwierdziło, że jest ona dostateczna. Jednak 22,5% badanych uznało, że jest niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie miało 15% pytaných. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

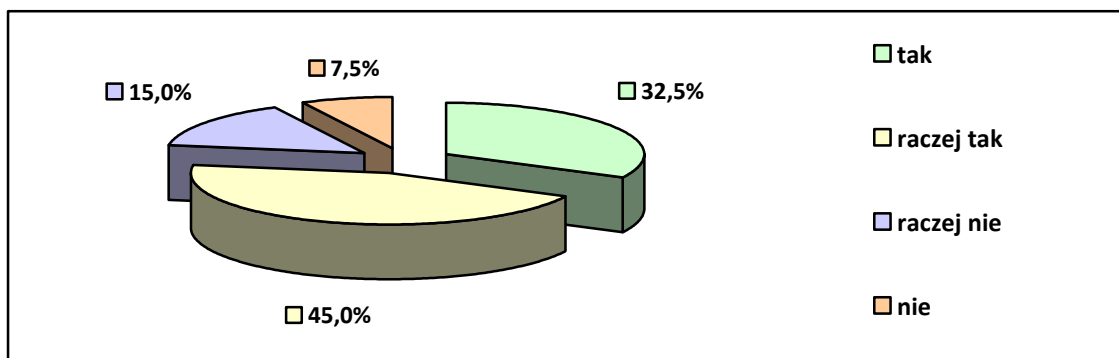
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (77,5%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 22,5% badanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność zapewnienia dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psychologicznego i psychiatrycznego, zintensyfikowanie wsparcia dla osób samotnych, niezaradnych i osób opiekujących się osobami z niepełnosprawnościami oraz rozszerzenie oferty kulturalnej i organizowanie w sołectwach imprez integracyjnych dla wszystkich grup wiekowych. Za równie ważne uznano modernizację infrastruktury gminnej (poprawa stanu dróg i zimowego odśnieżania, budowa oświetlenia ulicznego, modernizacja placówek oświatowych i ośrodka zdrowia) oraz zwiększenie wsparcia materialnego dla osób potrzebujących. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono rozszerzenie oferty ochrony zdrowia, poprawę bezpieczeństwa na drogach, m.in. poprzez ograniczanie prędkości oraz wprowadzenie w szkołach nauki ekonomii oraz nowoczesnych form edukacji.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to

pozwoili zdiagnozowa środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyska informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 4 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Szkoła Podstawowa w Ożarowicach (liczba uczniów: 151, liczba nauczycieli: 19);
- Szkoła Podstawowa im. Michała Okurzałego w Tąpkowicach (liczba uczniów: 167, liczba nauczycieli: 29);
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zendku (liczba uczniów: 116, liczba nauczycieli: 29);
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pyrzowicach (liczba uczniów: 73, liczba nauczycieli: 20).

Zasoby i oferta szkolna. Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie placówki zatrudniają pedagoga i logopedę, wsparcie psychologa i opiekę pielęgniarską zapewniają 3 szkoły, zaś z porad doradcy zawodowego mogą skorzystać uczniowie 2 placówek. Uczniowie wszystkich szkół mają dostęp do Internetu, a z sali gimnastycznej oraz boiska sportowego mogą korzystać uczniowie 3 placówek. W żadnej ze szkół nie utworzono klas integracyjnych. Dożywianie uczniów prowadzą wszystkie placówki systemu oświaty z terenu gminy. Wszystkie szkoły zapewniają dzieciom opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a także organizują zajęcia dodatkowe. Wszystkie placówki oświatowe oferują też zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów. Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 41. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2022/2023

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	1	2	3
sięganie po alkohol	0	0	4
sięganie po narkotyki	0	0	4
niszczenie mienia szkolnego	1	1	3
kradzieże na terenie szkoły	1	1	3
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	2	2
udział w grupach negatywnych	0	0	4
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1	4	3
autoagresja	2	2	2

ucieczki z domu	0	0	4
przestępczość ujawniona	0	0	4
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	4	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 42. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2022/2023

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
zaniedbanie	1
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	1
przemoc domowa	1
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono po 4 przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego oraz agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, po 2 przypadki palenia papierosów, dyskryminacji w grupie rówieśniczej i autoagresji, a także po 1 przypadku niszczenia mienia szkolnego i kradzieży na terenie szkoły. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 4 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz po 1 przypadku zaniedbania, uzależnienia i przemocy domowej.

Przedstawiciele trzech spośród badanych placówek nie odnotowali wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ostatnich trzech latach, zaś jeden ankietowany nie był w stanie określić, czy w analizowanym okresie taki wzrost nastąpił.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli trzech placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, natomiast trudności z oceną tego zagadnienia miał jeden uczestnik badania.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Urzędem Gminy oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na stypendia oraz dofinansowanie wycieczek szkolnych i wyjazdów. Szkoły organizują także zbiórki charytatywne (żywność, odzież, środki czystości, paczki świąteczne) oraz uczestniczą w ogólnopolskich akcjach, np. „Szlachetna Paczka”. Placówki oferują wsparcie szkolnych specjalistów, opiekę świetlic szkolnych i środowiskowych oraz zajęcia dodatkowe.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Dzieci i młodzież mogą również korzystać z porad pedagogów i psychologów szkolnych, a także rozmów

wspierających z nauczycielami i wychowawcami, którzy monitorują sytuację uczniów. W ramach wsparcia rodziców prowadzona jest pedagogizacja, udzielane są też porady i konsultacje.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. ogólnopolskie kampanie, realizowane programy profilaktyczne, m.in. „Bezpieczny w Internecie”, „Stop używkom”, „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Spójrz inaczej”, „Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej”. Uczniowie biorą udział w akcjach profilaktycznych oraz warsztatach i pogadankach z wychowawcami, psychologami i pedagogami (zgodnie ze Szkolnymi Programami Profilaktycznymi).

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, Powiatową Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Sąd Rodzinny, Policję, Straż Pożarną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, ośrodek zdrowia, Bibliotekę i Ośrodek Kultury Gminy Ożarówce, Wyższą Szkołę Humanitas, Grupę Wsparcia „Niezapominajka”, Polskie Centrum Profilaktyki z Krakowa, Wspólnotę Gruntową Wsi Zendek, ośrodki doskonalenia nauczycieli, Szkolenia oświatowe Edu.Halina oraz organizacje pozarządowe.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • odpowiedni dostęp do wsparcia psychospołecznego i prawnego dla rodzin z gminy • funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • funkcjonowanie Biblioteki i Ośrodka Kultury Gminy Ożarówce z filiami bibliotecznymi oraz klubów i zespołów sportowych • dobrze rozwinięta w gminie infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna oraz ciekawa oferta organizowanych przedsięwzięć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	• niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie • brak w gminie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • nieodpowiedni dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie • nieadekwatna do potrzeb oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży szkół ponadpodstawowych • niewielkie zainteresowanie wolontariatem wśród dzieci i młodzieży • nieodpowiednia dostępność opieki medycznej w gminie, w tym specjalistycznej • brak monitoringu we wszystkich sołectwach gminy • niewystarczający dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy domowej do pomocy terapeutycznej • brak w gminie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy domowej

• skoordynowane działania instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej • podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej • realizowanie wśród rodziców i nauczycieli działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	• ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej
szanse	zagrożenia
• zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej • silne więzi rodzinne i rodziny wielopokoleniowe w gminie • zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny • zwiększenie dostępności oferty spędzania czasu wolnego • możliwość udziału w programach i projektach skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży; możliwość pozyskania na nie środków zewnętrznych • zwiększenie dostępności opieki medycznej w gminie, w tym specjalistycznej • wzrastająca świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli, na temat problemów uzależnień i przemocy domowej	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • zwiększająca się liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • wzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia • stale rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • utrzymująca się wysoka liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi • rozluźnienie więzi społecznych – brak bezinteresowności ze strony mieszkańców gminy oraz zamykanie się na problemy innych • upadek wartości moralnych i autorytetów • rosnąca skala zjawiska rozpadu rodzin wśród ludzi młodych • agresja i przemoc wśród dzieci i młodzieży • ograniczony potencjał organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży w regionie oraz przeciwdziałania przemocy • relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień w gminie • słaby dostęp do usług oferowanych poza gminą • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • rosnąca skala problemu spożywania alkoholu, w tym przez młodzież • przyzwolenie na picie ze strony środowiska lokalnego • utrzymująca się liczba rodzin wymagających interwencji z powodu przemocy domowej oraz podjęcia działań interdyscyplinarnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin

wymagających tej formy wsparcia, odpowiedni dostęp do wsparcia psychospołecznego i prawnego dla rodzin z gminy, funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwy rozwój uczniów, funkcjonowanie Biblioteki i Ośrodka Kultury Gminy Ożarówce z filiami bibliotecznymi oraz klubów i zespołów sportowych, dobrze rozwinięta w gminie infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna oraz ciekawa oferta organizowanych przedsięwzięć kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych, skoordynowane działania instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej oraz podejmowanie działań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej, a także realizowanie wśród rodziców i nauczycieli działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego licznych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, zwiększająca się liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, wzrastająca liczba rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia, stale rosnąca liczba osób samotnie wychowujących dzieci, brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy, utrzymująca się wysoka liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, rozluźnienie więzi społecznych – brak bezinteresowności ze strony mieszkańców gminy oraz zamykanie się na problemy innych, upadek wartości moralnych i autorytetów, rosnąca skala zjawiska rozpadu rodzin wśród ludzi młodych, agresja i przemoc wśród dzieci i młodzieży, ograniczony potencjał organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży w regionie oraz przeciwdziałania przemocy, relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień w gminie, słaby dostęp do usług oferowanych poza gminą, obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej, rosnąca skala problemu spożywania alkoholu, w tym przez młodzież oraz przyzwolenie na picie ze strony środowiska lokalnego, jak również utrzymująca się liczba rodzin wymagających interwencji z powodu przemocy domowej oraz podjęcia działań interdyscyplinarnych – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień odpowiedniego dostępu do wsparcia psychospołecznego i prawnego	• niewystarczający dostęp rodzin dotkniętych problemami uzależnień do pomocy terapeutycznej • brak w gminie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • ograniczona współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom

• prowadzenie poradnictwa i interwencji • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień • prowadzenie wśród rodziców i nauczycieli działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie	
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze • zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień • funkcjonowanie placówek leczenia uzależnień w Tarnowskich Górach, Gorzycach i Lublińcu • niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą domową wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia	• zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień w gminie • słaby dostęp do usług oferowanych poza gminą • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • przyzwolenie na picie ze strony środowiska lokalnego • utrzymująca się liczba rodzin wymagających interwencji oraz podjęcia działań interdyscyplinarnych • niewielki potencjał organizacji pozarządowych działających w regionie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień odpowiedniego dostępu do wsparcia psychospołecznego i prawnego, prowadzenie poradnictwa i interwencji, realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień oraz prowadzenie wśród rodziców i nauczycieli działań edukacyjno-szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień, a także prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie.

Zagrożenia to z kolei: zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki, relatywnie niska liczba osób wyleczonych z uzależnień w gminie, słaby dostęp do usług oferowanych poza gminą, obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej, przyzwolenie na picie ze strony środowiska lokalnego, utrzymująca się liczba rodzin wymagających interwencji oraz podjęcia działań interdyscyplinarnych, jak również niewielki potencjał organizacji pozarządowych działających

w regionie w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych • dysponowanie odpowiednią liczbą pracowników socjalnych • dobrze wykwalifikowana kadra zatrudniona w OPS-ie • duża otwartość i empatia pracowników pomocy społecznej • dobra znajomość środowiska lokalnego oraz posiadanie wiedzy na temat występujących w gminie problemów społecznych • informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia • odpowiednia jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej • prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu • duża liczba organizacji pozarządowych działających w gminie w zakresie krzewienia kultury • prężna działalność w gminie kół gospodyń wiejskich, jednostek ochotniczej straży pożarnej oraz klubów i zespołów sportowych	• niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • brak wsparcia w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej • niewielka liczba organizacji pozarządowych działających w gminie w obszarze polityki społecznej • ograniczona współpraca z przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych • znikome zainteresowanie wolontariatem w gminie
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia jej mieszkańców • utrzymująca się na tym samym poziomie liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym unijnych, na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • dostępność szkoleń i doskonalenia	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • stale rosnąca liczba mieszkańców wymagających umieszczenia w domu pomocy społecznej • przeciążenie pracowników socjalnych różnorodnymi zadaniami oraz nadmierna biurokracja • doznawanie przez pracowników socjalnych syndromu wypalenia zawodowego • zbyt niska świadomość władz gminy w zakresie roli i potrzeb sektora pomocy społecznej • niekorzystny wizerunek pomocy społecznej • rozwój patologii społecznych i wykluczenia społecznego • ukrywanie problemów w zaciszu domowym • brak bezinteresowności ze strony

zawodowego dla kadry OPS-u • niezwiększająca się liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej przypadających na jednego pracownika socjalnego	mieszkańców gminy oraz zamykanie się na problemy innych • niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych • brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontariacką • niedostateczne zaangażowanie mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli biznesu oraz kościołów i związków wyznaniowych w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, prowadzenie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu, duża liczba organizacji pozarządowych działających w gminie w zakresie krzewienia kultury oraz prężna działalność w gminie kół gospodyń wiejskich, jednostek ochotniczej straży pożarnej oraz klubów i zespołów sportowych. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w tym dotyczących kwestii przemocy domowej, poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników, dysponowanie odpowiednią liczbą dobrze wykwalifikowanej kadry OPS-u, dużą otwartość i empatię pracowników socjalnych, dobrą znajomość środowiska lokalnego, posiadanie wiedzy na temat występujących w gminie problemów społecznych oraz informowanie beneficjentów systemu pomocy społecznej o możliwościach uzyskania wsparcia, a także odpowiednią jakość obsługi klienta systemu pomocy społecznej.

Jednakże mocne strony nie powinny przesłonić wagi dostrzeganych i zasygnalizowanych zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, stale rosnąca liczba mieszkańców wymagających umieszczenia w domu pomocy społecznej, przeciążenie pracowników socjalnych różnorodnymi zadaniami oraz nadmierna biurokracja, doznawanie przez pracowników socjalnych syndromu wypalenia zawodowego, zbyt niska świadomość władz gminy w zakresie roli i potrzeb sektora pomocy społecznej, niekorzystny wizerunek pomocy społecznej, rozwój patologii społecznych i wykluczenia społecznego, ukrywanie problemów w zaciszu domowym, brak bezinteresowności ze strony mieszkańców gminy oraz zamykanie się na problemy innych, niewielkie zainteresowanie mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych i brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontariacką, a także niedostateczne zaangażowanie mieszkańców gminy, w tym przedstawicieli biznesu oraz kościołów i związków wyznaniowych w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych – to istotne kwestie rzutujące na kształt programu działań w tym obszarze.

MOCNE STRONY W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ

- upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach
- lokalizacja na terenie gminy Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice-Pyrzowice

- bardzo korzystny układ komunikacyjny gminy
- diagnozowanie problemu bezdomności w gminie, informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy
- informowanie osób starszych i niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i dostępnych formach pomocy
- organizowanie w gminie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych
- funkcjonowanie w gminie podmiotów działających na rzecz osób starszych
- ciekawa oferta kulturalna dla seniorów
- upowszechnianie wśród osób z niepełnosprawnościami ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy

SLABE STRONY W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ

- niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie
- brak noclegowni w gminie oraz standaryzowanych usług dla osób bezdomnych
- niedostateczna współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych i bezdomnych
- brak w gminie klubu seniora i domu dziennego pobytu
- brak dostępu osób starszych do opieki geriatrycznej w gminie
- niewielka skala działań prozdrowotnych wśród osób starszych
- deficyt w gminie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami w codziennym życiu

SZANSE W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ

- bliskość aglomeracji śląskiej
- duży potencjał inwestorów w regionie
- dalszy rozwój Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice-Pyrzowice oraz infrastruktury okołolotniskowej
- rozwój inwestycji w ramach międzygminnej strefy aktywności gospodarczej
- dalszy rozwój sektora handlu i usług na terenie gminy Ożarówice
- dostępność środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji
- dysponowanie funduszami unijnymi dla przedsiębiorców
- rosnący poziom wykształcenia i coraz wyższe kwalifikacje zawodowe młodego pokolenia mieszkańców gminy
- możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny
- wzrost społecznej akceptacji osób z niepełnosprawnościami

ZAGROŻENIA W OBSZARACH, KTÓRE NIE ZOSTAŁY OBJĘTE ANALIZĄ

- niechęć i brak motywacji osób długotrwale bezrobotnych do zmiany swojej sytuacji
- rosnąca liczba osób zagrożonych bezdomnością oraz bezdomnych wymagających schronienia
- zwiększająca się liczba osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w gminie
- brak wolontariatu na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami
- konieczność zapewnienia odpowiedniej infrastruktury technicznej i społecznej coraz większej liczbie starszych mieszkańców gminy
- występowanie zjawiska migracji osób młodych do większych jednostek administracyjnych
- brak organizacji pozarządowych działających w regionie na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ożarówice na lata 2025-2027, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na realizację większości założeń programowych. W uzasadnieniu przyjętej oceny podano, co następuje: większość założeń programowych zostało zrealizowanych. Nie

zrealizowano jedynie pojedynczych zadań w odniesieniu do realizacji założeń programu, takich jak: ustanowienie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń, współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej oraz rozwijanie w gminie mieszkalnictwa komunalnego, w tym socjalnego. Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu, przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- zbyt mała liczebność kadry pracowniczej z natłokiem obowiązków,
- niewystarczająca współpraca jednostek z terenu gminy na rzecz realizacji programu.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną,
- zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny,
- zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, treningu umiejętności wychowawczych,
- wzmacnianie więzi rodzinnych, m.in. poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych,
- wspieranie interdyscyplinarne rodzin oraz zapewnianie dostępu do szkoleń osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne,
- integrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę,
- udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim,
- upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym,
- kontynuowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich oraz promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw i samopomocy,
- udzielanie wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, m.in. organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, zapewnianie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej,
- zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki medycznej oraz zwiększanie dostępności wsparcia specjalistycznego,
- zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin z dziećmi dotkniętymi niepełnosprawnością, w tym w formie poradnictwa i rehabilitacji,
- monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie,
- prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych z zakresu zapobiegania przestępczości,
- patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych oraz poprawianie bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia miejsc parkingowych,

- podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędnym sprzęcie i programy nauczania,
- zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej w gminie,
- organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych oraz opracowywanie i realizowanie programów w tym zakresie,
- rozwijanie sieci i oferty placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w tym świetlic wiejskich,
- zwiększenie dostępności kształcenia dla dzieci z niepełnosprawnościami poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły,
- rozwijanie w gminie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego (w tym sportowo-rekreacyjnej) i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności,
- upowszechnianie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży,
- podejmowanie współpracy z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy do rodziny biologicznej.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- nieustanowienie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz nieorganizowanie dla nich szkoleń,
- nierozwijanie w gminie mieszkalnictwa komunalnego, w tym socjalnego,
- niewspółfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną,
- zapewnianie wsparcia ze strony asystenta rodziny,
- zapewnianie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji,
- wzmacnianie więzi rodzinnych, m.in. poprzez organizowanie środowiskowych imprez integracyjnych,
- zintegrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę,
- udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim,
- upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym,
- udzielanie wsparcia dzieciom z rodzin ubogich, m.in. organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej,
- zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki medycznej oraz zwiększenie dostępności wsparcia specjalistycznego,
- zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin z dziećmi dotkniętymi niepełnosprawnością, w tym w formie poradnictwa i rehabilitacji,

- monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań zgodnie z uchwalonymi programami w tym zakresie,
- patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych oraz poprawianie bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg, budowę przejść dla pieszych, oświetlenia miejsc parkingowych,
- podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania,
- zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej w gminie, m.in. poprzez uelastycznienie czasu pracy placówek przedszkolnych oraz zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3,
- zwiększenie dostępności kształcenia dla dzieci z niepełnosprawnościami poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnianie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły,
- wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- rozwijanie w gminie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie czasu wolnego (w tym sportowo-rekreacyjnej) i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności,
- upowszechnianie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży,
- współpraca z rodziną biologiczną w zakresie opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy do rodziny.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – jego celem jest wzmocnienie sieci asystentów rodziny, zatrudnianych w gminach, do pracy z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze.
- Program „Posiłek w szkole i w domu” – zapewnia pomoc zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami, o niskich dochodach. Celem programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych produktów, z których przygotowane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowania.
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – cel programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.
- Program Osłonowy Grupy Wsparcia „Niezapominajka” dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin – wspomaganie osób z niepełnosprawnościami w aktywnym uczestnictwie w życiu lokalnej społeczności oraz godnym i racjonalnym spędzaniu czasu wolnego. Grupa docelowa składa się z dziewięciu osób z niepełnosprawnością wraz z ich rodzinami.

Działania ocenione najwyżej:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodzin,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,

- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny dziecka,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin w celu zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny.

Działania ocenione najniżej:

- brak rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz nieorganizowanie dla nich szkoleń,
- brak w gminie mieszkalnictwa komunalnego, w tym socjalnego,
- niewystarczająca współpraca z sektorem pozarządowym w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ożarówce na lata 2025-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Ożarówce na lata 2025-2027 jest następujący:

Rozwijanie w Gminie Ożarówce systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2025-2027	OPS GKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2025-2027	OPS	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.	2025-2027	OPS placówki ochrony zdrowia	- liczba kobiet w ciąży objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	- zapewnienie wsparcia kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2025-2027	OPS PUP	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania

			gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2025-2027	OPS PCPR	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2025-2027	OPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne Kościoł	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2025-2027	OPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne Kościoł	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych

				- przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2025-2027	OPS PCPR	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2025-2027	CUW OPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2025-2027	CUW placówki oświatowe placówki kultury światlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2025-2027	CUW placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży

Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2025-2027	placówki oświatowe GKRPA OPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2025-2027	OPS CUW placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury Kościoł	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2025-2027	CUW RG placówki oświatowe OPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2025-2027	CUW, BiOK RG placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne OPS	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania

Unii Europejskiej.				
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury OPS	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY I PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2025-2027	OPS GKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice PPP PCPR Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2025-2027	CUW BiOK OPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podejmowanie działań mających na celu	2025-2027	ZI GKRPA	- liczba procedur Niebieska Karta	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom

przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.		OPS placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja PCPR placówki ochrony zdrowia	- liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej	i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podejmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2025-2027	GKRPA ZI OPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2025-2027	BiOK CUW placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury świetlice OPS placówki ochrony zdrowia PPP	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2025-2027	UG placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2025-2027	UG placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2025-2027	CUW placówki oświatowe GKRPA ZI OPS Policja PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym -
Podjmowanie działań	2025-2027	placówki oświatowe	- liczba i rodzaj podjętych	- podniesienie poziomu

edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.		Policja	działań - liczba uczestników	bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze	2025-2027	Placówki oświatowe UG Policja	- liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościoła i związków wyznaniowych.	2025-2027	CUW OPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury światlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia Kościoł, związki wyznaniowe	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami

				- poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2025-2027	CUW OPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	- rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy.	2025-2027	podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych - liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy domowej - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

			lub programach psychologiczno- terapeutycznych.	
--	--	--	---	--

Legenda

CUW -Centrum Usług Wspólnych

BiOK- Biblioteka i Ośrodek Kultury

UG – Urząd Gminy

RG – Rada Gminy

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Centrum Usług Wspólnych, Biblioteka i Ośrodek Kultury, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół, związki wyznaniowe i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;
- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Wójtowi Gminy Ożarówice Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”	6
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2021-2023	9
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2021-2023	9
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2021-2023	10
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2021-2023	10
Tabela 6. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2021-2023	11
Tabela 7. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2021-2023	11
Tabela 8. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2021-2023	11
Tabela 9. Nadzory prowadzone w powiecie w latach 2021-2023	12
Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2021-2023	13
Tabela 11. Środki finansowe pozyskane ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej (projekty, środki z budżetu UE) w latach 2021-2023	13
Tabela 12. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	13
Tabela 13. Struktura demograficzna beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.	14
Tabela 14. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w gminie w 2023 r.	14
Tabela 15. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2021-2023	15
Tabela 16. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2021-2023	15
Tabela 17. Skierowania, pobyt i koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2021-2023	16
Tabela 18. Rodziny objęte pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2021-2023	18
Tabela 19. Asystentura rodziny w gminie w latach 2021-2023	19
Tabela 20. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	19
Tabela 21. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2021-2023	19
Tabela 22. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2021-2023	20
Tabela 23. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2021-2023	21
Tabela 24. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2021-2023	21
Tabela 25. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2021-2023	21
Tabela 26. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w rodzinie w gminie w latach 2021-2023	22
Tabela 27. Działalność GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	22
Tabela 28. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2021-2023 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej	23
Tabela 29. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2021-2023	23
Tabela 30. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie w roku szkolnym 2022/2023	24
Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2022/2023)	24
Tabela 32. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2022/2023)	25
Tabela 33. Placówki kultury w gminie w 2023 r.	25
Tabela 34. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2023 r.	25
Tabela 35. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych i klubów sportowych na terenie gminy w 2023 r.	25
Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	26
Tabela 37. Parafie rzymskokatolickie i inne związki wyznaniowe na terenie gminy w 2023 r.	27
Tabela 38. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2021-2023	29
Tabela 39. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2021-2023	29
Tabela 40. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Ożarówce usytuowane poza gminą w 2023 r.	29
Tabela 41. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2022/2023	34
Tabela 42. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2022/2023	35
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	31
Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	31

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	32
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	33
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	33

Uzasadnienie

Na mocy art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025, poz.49) rada gminy otrzymała delegację ustawową do opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Zgodnie z art. 179 ust.2 wskazanej ustawy rada gminy uchwalając gminny program wspierania rodziny bierze pod uwagę potrzeby z zakresu wspierania rodziny i realizacji zadań określonych w ustawie.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.